

Lielā integrētā mācību stunda

■KURŠ ZINĀS VAIRĀK. Lielajā skolas zālē ģimnāzistu komandas sacenšas erudīcijā un prasmē nonākt pie pareizas atbildes radikāli atšķirīgās tēmās.

Foto: no DACVĢ

Draudzīgā Aicinājuma Cēsu Valsts ģimnāzijā skolēniem jau zināms, ka janvārī gaidāma lielā integrētā mācību stunda.

Direktora vietiece, mūzikas un matemātikas skolotāja **LĪGA ZVIRBULE - PIKSE** uzsver, ka tā ir stunda, kurā mācās darbu veikt komandā. Skolēni rēķinās, ka tā būs stunda, kurā iekļauti gandrīz visi mācību priekšmeti. Lielās integrētās stundas laikā komandu darbā jāapliecina zināšanas gan eksaktajās zinātnēs un valodās, gan mūzikā un sportā. Pedagoģe uzsver, ka lielā integrētā stunda gandrīz nemaz neiekļauj jautājumus no skolas mācību programmu tēmām.

Tāpēc pie atbildēm nonāk tie jaunieši, kuriem jau izveidojies plašs redzesloks, kuri, ieklausoties vienaudžu spriedumos, kopā meklē risinājumus.

Līga Zvirbule - Pikse uzsver, ar ko īpašā stunda atšķiras no ierastā mācību darba. Par komandas sniegtajām atbildēm atzīmes neliek un par kāda jautājuma nezināšanu nerāj. Tā ir mācību stunda zināšanu svinēšanai, tātad svētkiem līdzīgās stundas mērķis ir komandu dalībniekiem daudz ko jaunu uzzināt tieši no vienaudžiem, komandas biedriem. Pēc katras konkursa kārtas integrētajā stundā skolēni uzzina pareizās atbildes un tūlīt var izdarīt secinājumus, cik pareizu vai nepareizu ceļu gājuši, lai nonāktu pie atbildes.

Tēmas progimnāzijas un ģimnāzijas klašu skolēniem šogad bija par Latviju - pilsētu ģerboņiem, zinātni, vēsturi, nozīmīgiem datumiem, ražojumiem, pānkumiem sportā. Vēl bija jāap-

liecina zināšanas par Latvijas kaimiņvalstīm.

"Lielā erudīcijas stunda pilnībā atbilst veidam, kā Latvijā paredzēts apgūt mācību saturu. Tas ir skolēnu darbs komandā, jāapgūst sadarbība un prasme palauties citam uz citu. Svarīgas arī prasmes izmantot tehnoloģijas, spēja darbu organizēti tā, lai ievērotu laika limitu," skaidro mācību pārzine un piebilst: "Šādi veidota lielā integrētā stunda skolēniem raisa azartu, jo ir vēlēšanās ātri atrast pareizo atbildi, bet domāšanas un apspriešanās laiks ir ierobežots. Komandas biedriem jāprot vienoties par pareizo atbildi."

Arī pēc tam, kad lielā integrētā stunda beigusies, tās apspriešana ģimnāzijā nebeidzas. "Turpinās sarunas starp divu komandu pārstāvjiem, apspriežot, kā tikuši pie atbildēm. Arī šīs zināšanas un pieredze lieti noder," saka Līga Zvirbule - Pikse. □

Fizikas gada iespējas Jaunpiebalgā

Jaunpiebalgas vidusskola līdzās vispārīgajai programmai jau tagad vidusskolēniem piedāvā vēl otru programmu, lai padziļināti varētu apgūt zināšanas matemātikā, dabaszinībās un tehnoloģijās.

Šajā programmā, sākot no 11. klases, ir vairāk matemātikas stundu, 12. klasē vairāk stundu fizikā, ķīmijā un bioloģijā. Lauku skolā divas programmas īstenot vidusskolā ļauj atbilstoši

sagatavoti speciālisti. Pedagoģi vada arī bioloģijas un fizikas pulciņus.

Pagājušajā mācību gadā tika izsludināts fizikas gads, lai šo mācību priekšmetu skolēni varētu apgūt padziļināti. Jaunpiebalgas vidusskola izmantoja tam paredzētās finansiālās iespējas, skolēni - labākie fizikā - sestdienās papildus paplašināja zināšanas Jauno fiziku skolā Rīgā. Fizikas gadā vidusskolā tika izveidots un aizvien turpina darboties astronomijas pulciņš, ko vada fizikas un astronomijas skolotāja Laura Lorence.

Astronomijas pulciņa dalībnieki divreiz gadā dodas uz ob-

servatoriju Suntažos. Tikšanās ar zinātniekiem un debesu vērošana teleskopā neatgādina klasiskās stundas. Tas ir mācību laiks, kad kompetences astronomijā apgūt astronomu darba vidē.

Skolotājas Lienes Lorences rosināti, jaunie astronomijas apguvēji apceļo Vidzemi, lai izpētītu dažādās pašvaldībās izveidotos saules pulksteņus. Tie aplūkoti Vecpiebalgā, Cēsu svētā Jāņa baznīcas tornī, Priekuļos ierīkotajā parkā. Iegūstot zināšanas, turpinās skolēnu apspriešanās par to, kā mākslinieki risinājuši uzdevumu - izveidot saules pulksteni. □

Putni grāmatās un dabā

Cēsniece, bioloģijas skolotāja Inese Kukaine no darba pieredzes zina, ka daļai skolēnu klasē radošums, kas nepieciešams mācību darbā, ir dabas dāns dots un to var ātri vien pamanīt.

Taču pedagoģe uzsver, ka skolotājam jābūt tik gudram un uzmanīgam, lai skolēnus, kuriem radošums vēl jāapjauš, pavirzītu, rādot ceļu uz to. Pedagoģa profesionālā gādībā un jaunieša vēlmē attīstīt sevī radošumu sagaidāms labs rezultāts. Tāda ir skolotājas pieredze darbā vidusskolā un šajā mācību gadā darbā ar ģimnāzistiem.

Kāds varētu būt mācību posma noslēgums kompetencēs balstītā stundā? Skolotāja to ieskicē. Pedagoģi - bioloģijas un latviešu valodas skolotāji - vienojas par sadarbību, mācot katrs savu priekšmetu, bet reizē plānojot kopīgi veidotu radošu stundu ārpus skolas telpām. Skolotāji izraugās tēmu. Pedagoģi mācību plānā atzīmē tēmas apguves kulminācijas laiku, lai mācību dienā klase vai vairākas klases reizē piedzīvotu kompetencēs balstītu stundu un tā būtu tuvu

ideālam. Skolēniem jādod iespēja vērot putnus, atpazīt tos pēc izskata, balsīm, ligzdu veidošanas principiem - tas no bioloģijas tēmas. Literatūrā apgūtais mācību stundu padarīs emocionāli bagātāku, citējot putnu aprakstus no literatūras, to īpašības tautas dziesmās, zinot teikas un nostātus par putniem.

Putnu pasaulei veltītajā, kompetencēs balstītajā stundā pavisarī, kad daba mostas, ierodas gājputni, skolēni atceras literatūrā lasīto, bioloģijā apgūto. Zināšanām un jūtām saplūstot, rodas jauni iespaidi un idejas. □

INESE KUKAINE skaidro:
"Lai īstenotu kompetencēs balstītu izglītību skolās, pedagoģiem būs jāpaveic smags darbs. Būs jālauž daudzi stereotipi par to, kā turpmāk notiks mācīšanās."

Bērni jautā - kāpēc?

■NODARBĪBA. "ZINOO" centrā Cēsis.

Spuldzītes iedegšanās ikdienā - pašsaprotama lieta, par kuru parasti pat neaizdomājamies. Bērniem skolā no 1. līdz 6. klasei par to varētu būt jautājumi. Kā tā iedegas, ja slēdzis ir pavisam cīturs? Ar eksperimentiem, kuri tēlainā veidā parāda elektrisko ķēžu slēgšanas pamatprincipus, sākumklašu bērnus Cēsis iepazīstina divās izglītības iestādēs - bērnu un jauniešu centra "Spārni" pulciņos un izziņas centrā "ZINOO". Tas nenozīmē, ka jaunieši fizikas, ķīmijas likumus negribētu apgūt eksperimentos.

Klimata izmaiņas palielinās lietusgāzes, radīs plūdus. Nodarbībā Cēsis "Uzveic plūdus" pamatskolu jauniešiem liek priekšā materiālus, un skolēniem pašiem jākonstruē plūdu drošas ēkas. Kravnesības apjaušanu drošu laiviņu gatavošanā,

lai palaistu ūdenī, pieaugušajiem atgādina bērni, kad pēc lietus lielās lāmās peldinātas pašdarinātas laiviņas. Ja laiviņa negrimst, kaut kas no fizikas jau apjausts.

Līdzīgi bērniem tiek apgūta fizika - ar pašu gatavotiem lidmašīnu modeļiem. Vairāki no principiem, kas ļauj pasažieru lidmašīnai lidot, strādā arī papīra lidmašīnu modeļos. Pārbaudīt tos darbībā vēlas arī 21. gadsimta skolēni, un inženiera izaicinājumi ir iekļauti nodarbību saturā. □

Lappusi sagatavojusi
MAIRITA KAŅEPE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds